

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Megyedévre	45 dinár
Egy óra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: **Dr. MARA JENŐ**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zápolva) utca
Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatali telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAK HÉTFŐ ÉS UNNEPEK UTANI NAPOK KIVETELÉVEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

II. évfolyam, 128. szám.

Vasárnap, június 11.

A mai nemzetgyűlés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 9.

A mai nemzetgyűlést délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök. Napirenden volt a miniszterek felelősségéről szóló törvény, amelyet a szkupstina 199 szavazattal 49 ellen elfogadott. Miután a szavazás befejezése után több képviselő elhagyta a Házat, az elnök megállapította, hogy nincs meg a kvorum és így a nemzetgyűlés következő ülését holnapra tűzte ki. A holnapi ülésen a miniszterekhez intézett interpellációk kerülnek tárgyalás alá.

A kisentente konferenciája Beogradban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 9.

Tegnap este a miniszterelnökségi kabinetirodában a kisentente vezérferfi konferenciát tartottak, amelyen részt vett Pasity, Ninesity, Bratianu, Benes és Duka. A konferencia este 9 órakor ért véget s azon fontos külpolitikai kérdéseket vitattak meg. Duka román külügyminiszter a „Politika” munkatársa előtt a tanácskozásról nagyon érdekes felvilágosítást adott. Duka elmondta, hogy az összejövetelt Ninesity külügyminiszter kezdeményezte. Az értekezleten a hágai konferencián megbeszélésre kerülő politikai és gazdasági kérdésekben határoztak. Az ülésen a kisentente politikusok között teljes egyetértés uralkodott.

Tolvajlás játékrakéta segítségével.

— „Torontai” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 9.

A budapesti postatakarékpénztár épületében ma délelőtt robbanás történt, amelyet az első pillanatban bombamerényletként korpoltáltak. A rendőri nyomozás azonban megállapította, hogy eddig ismeretlen tettesek játékrakétát robbantottak fel, aminek valószínűleg az volt a célja, hogy zavart okozzanak és könnyebben végrehajtható rablásra legyen alkalmuk. A detonáció folytán többen könnyebben megsérültek. A délelőtti folyamán tizenötven jelentkeztek a rendőrségen azzal, hogy a robbanás pillanatában ismeretlen emberek a kezükből a pénzt kikapták. Ily módon több százezer korona tűnt el.

A királyi pár nászutja.

— A „Torontai” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 9.

Tegnap este 10 órakor utoljára gyűltek össze a királyi vendégek a beogradi indóház udvari várótermében, hogy Alekszander királytól és a királynétól elutazásuk előtt búcsút vehessenek. Néhány perccel tizenegy óra után megérkezett az udvari autó, mely Alekszander királyt és Mariora királynét hozta. A király és fenséges neje, Ferdinánd román királlyal és Mária román királynéval bementek az udvari váróterembe, ahol érzékeny búcsút vettek a nagyszámu vendégektől. Elutazás előtt még szemlét tartottak az állomáson felsorakozott diszszázad előtt, majd beszálltak a hófehér rózsákkal gyönyörűen feldíszített vasuti szalonkocsiba. A vonat indulása előtt újra megjelent a királyi pár a kocsijában, ahonnan utolsó búcsút intett vendégei felé.

Negyed tizenkettőkor adták meg a jelet az indulásra. A következő pillanatban lassan megindult az udvari vonat, mely a királyi gárdezenekar zenéje mellett, sűrű kenderlobogtatások közepette futott ki az állomás területéről.

Amikor az udvari vonat áthaladt a Száva-hídon, a vizen uszó hajók színes rakétákkal, görög tüzzel tisztelegtek a királyi pár előtt, a magasban pedig egy reflektorok által fényesen megvilágított repülőgép végzett merész bravuros mutatványokat.

A királyi vendégek, kivánságuk szerint a legnagyobb esendben, mindenféle ünnepek mellőzésével hagyták el a jugoszláv fővárost. A királyi pár elutazása után közvetlenül elbucszott Ferdinánd román király és Mária román királyné is és a legszűkebb kíséretükkel elhajtottak a hajóállomásra.

ahol felszállva yachtjukra, csakhamar elhagyták Beogradot. Még az éj jel folyamán különvonaton eltávozott a román trónörökös és családja, valamint Iliana román királyi hercegnő. Éjjel egy órakor York angol herceg, Alfonso spanyol infans és Beatrix spanyol infansó, ma délelőtt pedig Udine olasz herceg utazott el s így a királyi palota, az ifju királyi pár hazaérkezéséig árván marad.

A különvonatok és hajók ma az egész napon át szakadatlanul szállították a nagyszámu idegent, akik az esküvői ünnepek alatt Beogradban tartózkodtak. Felejthetetlen emlékekkel gazdagodva hagyta el a várost a sok ezer vendég, hogy odahaza maradt hozzátartozónak elmesélhesse a királyi esküvő lefolyását és a pazar ünnepeket. Beogradon azért még mindig sok idegen tartózkodik, akinek otthon ninesen sürgősebb teendője és aki nem küzd anyagi gondokkal, még Beogradban maradt, hogy megtekinthesse a várost és a környeket.

Ma már a kora hajnali órákban ellepték az utcákat a munkások, akik kiméletlenül szétszedgették a fátadsággal felépített tribünöket, diszkapukat, emelvényeket, oszlopokat. Az épülő házak előtt emelt tribünök nagyrészt már teljesen szétbontották s azok helyébe a kőművesek állványai kerültek.

A fényképezők, akik az esküvő alatt egy pillanatra sem pihentek és szakadatlanul készítették felvételeket, munkájuk gyümölcsét csak most élvezhetik. Az utcákon felállított árusító asztalokon, könyvkereskedésekben mindenütt felvételeket árúsítanak, melyek az esküvő egy-egy érdekesebb jelenetét ábrázolják.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3480, Angol font 4050, Dollár 896, Márka 307-50, Lira 4662-50, Osztrák korona 590, Lei 601, Sokol 1752, Svájci frank 17100, Dinár 1280, Lengyel márka 2250.

Devizák: London 4060, Berlin 308, Olasz 467-5, Páris 8137-50, Prága 1755, Svájci 17250, Wien 555, Zagreb 320.

Wien. (Zárlat.) Devizák: Prága 30600, Zagreb 5650, Budapest 1770, Varsó 392, Milano 80500, London 71000, Newyork 15800, Páris 141-000, Zürich 305000, Berlin 5400.

TÖZSDE

Junius 9.

Beograd. (Zárlat.) Valuták: 20 dináros arany papirban 20-20.

Devizák: London 305, Páris 607, Newyork 67, Genua 1300, Milano 351, Prága 130-60, Berlin 24, Wien 0485, Bukarest 46-75, Szófia 47-50, Budapest 7-65.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 179, Newyork 52250, London 2349, Páris 4747, Milano 2687, Prága 1010, Budapest 058, Zagreb 120, Varsó 013, Wien 00350, Wien bélyegzett 00375.

A magyar politikából.

— „Torontai” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 9.

A fővárosban a szavazatok összeszámolását befejezték. Az északi második kerületben leadtak 119269 szavazatot, amelynek eredményeként a következők kaptak mandátumot:

- Szabó József (szoc.)
- Propper Sándor (szoc.)
- Rottenstein Mór (szoc.)
- Pikler Emil (szoc.)
- Haller István (ker. nemz. földm.)
- Csilléry András (ker. egys. tábor)
- Vázsonyi Vilmos (dem.)
- Ugron Gábor (dem.)
- Sándor Pál (dem.)

A demokrata listából kimaradt negyedik helyen Szerényi József, ötödik helyen Bródy Ernő. Komáromban dr. Szvicsényi Zoltán és báró Korányi Frigyes között paktum jött létre, hogy a pótválasztásnál Szvicsényi szavazói Korányira szavaznak.

Alkotmánymódosítás Ausztriában.

Wien, jun. 9.

A keresztény szociális egyesülés határozatot hozott, hogy a nemzeti tanács ülésén alkotmánymódosító javaslatot terjessz be. A javaslat lényege az, hogy a szövetségi elnököt az egész osztrák nép választja meg, a kormányt pedig a szövetségi elnök nevezi ki.

Uj ezred nevek.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 9.

Alekszander király tegnap egy ukázt irt alá, amely szerint Károly román trónörökös a Tuzlán állomásozó 25. gyalogezred tiszteletbeli ezredesévé nevezte ki. Ugyanezen ukáz ugy rendelkezik, hogy a 3. lovas ezred, mely Suboticán fekszik, Mária román királyné nevét és az 5. lovas ezred Mariora királyné nevét fogja viselni.

Csak tiszta munkát.

Frankfurt, jun. 9.

A Frankfurter Zeitung jelenti Newyorkból, hogy az amerikai lapok elítélően nyilatkoznak Franciaország magatartásáról a bankárbizottsággal szemben. Tekintettel a fenyegető komplikációkra, tanácsosnak tartják, hogy állást foglaljanak a háborus kölcsönök és háborus adósságok mindennemű összekeverése ellen.

A lengyel kormány lemondása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Varsó, jun. 9.

A pártelnökök ülésén Pilsudski lengyel államfő a lengyel kormányválság okairól nyilatkozott és kijelentette, hogy az államügyek vezetése megnehezült. Egy olyan kormányra van szükség, amelynek nagyobb tekintélye lesz, hogy így az állam presztízst és erejét kifelé is megtudja óvni. Az eddigi kormány ezekkel az auspiciummokkal nem rendelkezett és azért a kormány lemondását elfogadta.

Miért buktak meg teljesen Andrassy—Friedrichék?

Windischgrätz Lajos herceg a magyar választásokat a legutóbbi erdélyi választásokhoz hasonlítja.

A „Torontál” miskolci levelezőjétől.

Miskolc, jun. 9.

Miként ismeretes, a választásokon a legkatasztrófálisabb vereséget az Andrassy—Friedrich-féle legitimisták szenvedték. Érdekes meghallgatni őket, hogy vereségüket mivel magyarázzák? Windischgrätz Lajos herceg, aki Miskolcra bukkott meg, a „Reggeli Hírlap” munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A választások oly hallatlan terrorral történtek, amelyek — sajnos — a külföld előtt is demonstrálják azt a körülményt, hogy itt nem-hogy jogrend uralkodik, hanem kizárólagosan egy klikk irányítja az ország sorsát. Ennek — sajnos — sokkal végzetesebb hatása lesz az ország gazdasági és külpolitikai viszonyaira, mintsem azt gondolják.

— Ami a nemzetgyűlési választások eredményét illeti, megállapítható, hogy dacára a nagy terrornak, kevesebb hivatalos egységspárti jött be, mint a kormány számította. Nem aggódom mégsem az eseményeken, mert a magyar történelemben már ismeretesek az ilyen szuronyok közötti választások. Bánffy idejében is meglelt a terrorral szerzett kormánytöbbség, de a Bánffy-kormány rezsimje kevés pár héttel utána megbukott.

— Az új nemzetgyűlés munkaképessége attól függ, hogy a pártok a közérdeket előbbre helyezik-e majd a pártérdekeknek, avagy nem. Én magam Sárospatakon tanúja voltam a kormány választási rendszerének és mondhatom, hogy a közelmúltban lefolyt román választásoknál a magyarokkal szemben alkalmazott eljárásra emlékeztem. Besenyey egységspártival szemben báró Láng Mihály keresztény ellenzéki jelölt küzdött a mandátumért. A választást irányító urak, minden rendszabály ellenére, új választási szabályokat eszeltek ki. Elrendelték, hogy délelőtt tizenegy óráig az egységspárti szavazók járuljanak az urnák elé. Tizenegy óra után, amikor Láng báró javára kezdtek szavazni, a szavazást beszüntették, úgy hogy két falu szavazói nem járulhattak az urnák elé. Én a tapasztalatról azonnal táviratot intéztem gróf Klebelsberg Kuno belügyminiszterhez és gróf Bethlen István miniszterelnökhöz s a történetekért őket tettem felelőssé és jeleztem azt is, hogy a sárospataki eseményeket olyan helyen teszem majd szóvá, ahová nem érnek el a kormány szuronyai.

Séta a középosztály hadszínterén.

Még mindig a drágaság az ur a becskerekai piacon.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, jun. 10.

A drágaság, a mai idők legaktuálisabb kérdése, a leghálásabb téma. Annyit pertraktáltak, szidták már, hogy igazán elszégyelhetné volna magát és lesétálhatott volna a számok Eiffel tornyáról. De a drágaság ezt mindezt nem tette meg s nemcsak, hogy megmaradt az elszédítő magasságban, hanem néha nekidurálja magát és merész elhatározással rövidebb-hosszabb ideig tartó kirándulást rendez a feleltek közé. Innen ered az a körülmény, hogy a középosztálynak életében ilyenkor borus idők szoktak uralkodni, persze csak addig, amíg megszokták és alkalmazkodnak hozzája. Ezek a kirándulások szolgáltatják az újságíróknak a legtöbb anyagot.

A becskerekai piac? Azt jóformán el sem lehet mondani milyen, azt látni kell. Végig kell izzadni. Reggel öt óra felé élénkül meg a külföldön esendes Car Dusanova utca, hat óra tájban pedig már sűrű rajokban özönlik a vásárló közönség a friss áruval megrakott árusító asztalok közé.

A vásárlók bevonulásával meg is kezdődik az elkeseredett harc a középosztály hadszínterén, a piacon. Előbb csak gyenge érdeklődés és kérdezgetés, főleg pedig terepszemlért tartanak háziasszonyaink, utána következnek az előesetározások az alkudozások formájában, végül pedig a vehemens szócsaták, ritkábban hajbakapások, melyek a jól sikerült bevásárlás eluját alkotják.

A piacon ma ugyanis mint kibékülhetetlen ellenfelek állnak szemben egymással a fogyasztók és az eladók. A fogyasztó meg van róla győződve — és méltán — hogy tulajfizette az ebéd nyersanyagát, viszont az árus bármilyen magas díszszegyet is kapott árujéért, még mindig attól fél, hogy talán olesón adta oda portékáját. A kölesönös huzakodásból kifolyólag aztán állandóak a perlekedések. A vevő felháborodik a kofa vagy a termelő merészségén. az eladó pedig azon esodálkozik, hogy meri a naccsága egyáltalában kifogásolni áruja minőségét vagy árát.

Az elbocsajtások a munkásbiztosítónál.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, jun. 10.

Megirtuk annakidején, hogy a becskerekai munkásbiztosító pénztár tizenegy tisztviselőjét, az ugynevezett tisztviselő redukció alapján máról-holnapra kitették hivatalukból. Azt is megirtuk, hogy az elbocsajtott tisztviselők jogainak megvédésére pünkösdi hétfőjén az összes vajdasági pénztárak delegáltjai Becskerekén ülést fognak tartani, amelyen maga Brkity Voin országgyűlési képviselő, a munkásbiztosító pénztári tisztviselők országos egyesületének elnöke fog elnökölni. Az ülést hétfőn tartották meg s

Piaci sétánk alatt mindenünnen ingerült hangokat hallottunk, részben az egyik fél, részben a másik fél, de legtöbbször mindkét rész szájából. Csodálatosképpen minden oldalról álltak a harcot s visszavonulásra csak igazán alapos gorombaságok után gondoltak. Emitt a zöldség, távolabb a tojás, vagy a cseresznye szolgáltatja az alapot, de bármi is volt a kezdőpont, az nem zárta ki, hogy kifejlésében és fináléjában ne legyen ugyanaz a meseszöves, mely voltaképp a drágaság körül járja a körtáncot.

A drágaság bizony erősen szorítja az árak gyepelőit. Rohamosabb és sehol sem észlelhető s aminek lejjebb is szállt az ára, az csak ideiglenes jelenség és sohasem tartós állapot. Ilyen kisebbfokú árhullámmutatózott a tegnapi hetipiacon is. A birkaturó, a savanyutej és tejfel egy-két koronával olesóbbodott. A tea-vaj és a vaj ára már erősebb árcsökkenést szenvedett, mert míg a teavaj néhány héttel ezelőtt még 52 korona, a vaj pedig 44 korona volt, addig ma már az előbbi 36, az utóbbi meg 34 koronáért vesztegettek. A tojás, ez a nemrég oly ritka vendég, nagy bőrségben van a piacon, nem győzik kínálgatni. Három koronáért szívesen odaadják a darabját. A tojás szezonja letűnt — mondogatják a kofák — a tojáskereskedőknek nem kell, nem veszik, mert nekik is nyakukon maradt néhány száz ládával.

A főzelekek tájékán ilyenkor van a legnagyobb forgalom. A zöld borsó huszonegy koronánál tart, a kalarábé esomagja husz korona, a saláta darabja meg két koronás ért ért el. A tegnapi hetipiac szenzációja a tök volt, melyet ez alkalommal először hoztak ki. Persze kevés vásárlója akadt, egyrészt mert tulkorai, másrészt mert a 16 koronás ár túldrága.

A csirkepiacon folyik a legnagyobb árdragítás. A rántott csirkének valót 100—130 koronáért sozzák el, a tyukot 180—190 koronáért, a libát 200—260 koronáért, a kacsát 200—240 koronáért. A hizott liba kilója 120 korona.

Ez volna a piaci hadszínterről szóló jelentés.

azon Brkity Voin képviselő határozott ígéretet tett és magára vállalta, hogy a tisztviselők visszahelyezése érdekében mindent meg fog tenni. Brkity még azon reményének adott kifejezést, hogy munkája valószínűleg eredményre vezet.

A munkásbiztosítótól elbocsajtott tisztviselők nélkül Becskerekén megáll a pénztár üzeme, ezt minden beavatott tudja. A köznek, az államnak van belőle kára pillanatnyilag és hosszabb ideig pedig az által, hogy a munkaképes fiatal tisztviselőket nyugdíjba küldik és ezáltal fölöslegesen megterhelik az államot. Minthogy itt nyilvánvalóan nagy jogtalanság történt, a mely az egyesek sérelmén kívül az államnak súlyos anyagi terheket jelent, szükséges volna, hogy illetékes helyen revízió alá vegyék a munkásbiztosítói elbocsajtásokat.

A Torontálmezei Takarékos és Hitelbank, Veliki Becskerék, ez uton értesíti t. üzletfeleit, főleg pedig a kereskedő és iparos cégeket, hogy mint felhatalmazott intézet az érvényben lévő átutalási szabályzatok értelmében a szükségessé váló külföldi átutalásokat jutányos feltételek mellett teljesíti. A valuta- és deviza-forgalmat szabályozó miniszteri rendeletekre vonatkozólag szívesen ad felvilágosítást, az előirt deviza-engedélyek és egyéb okmányok beszerzése körül készséggel nyújt segédkezet.

HIREK

Eljegyzés. Lutsch Medi és Weber Gusztáv Vel. Becskerék, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A spanyolországi magyar követ, Budapestről jelentik, hogy Praznovszky Iván párisi magyar követ június 6-án Madridba utazott, hogy megbízó-levelét átnyújtsa Alfonso spanyol királynak. Madridból Liszszabonba utazik Praznovszky, miután a portugál kormánytól is Magyarország követeként van delegálva.

A rádium mint gyógyító eszköz. Az angol közegészségügyi minisztérium kezdeményezésére a londoni kórházakban a rádiummal, mint gyógyító eszközzel kísérleteznek és kutatják annak előnyeit és hátrányait. A kísérletezést három elsőrangú brit rádiumszakértő orvostanár végzi.

A szikratáviró elterjedése Angliában. A magánszikratáviró-hálózat Amerikától után most Angliában is nagy fejlődésnek indult. Az előfizetők koncert előadásokat hallgathatnak és a nap minden szakában a legfrissebb hírekhez jutnak.

Vilmos császár drágán tartja a portékáját. Berlinből megerősítik a hírt, hogy a londoni Times visszautasította Vilmos császár emlékiratának a leközlését. A táviró azonban azt is hírül hozza most, hogy a visszautasításnak korántsem honfiai büszkeség az oka, hanem az, hogy Vilmos császár némileg magas árat szabott emlékiratának. A Timestől ugyanis egy millió dollárt kért.

Az új királynő családja. Mariora királynő harmadik gyermeke és második leánya Ferdinánd román királynak, 1899 december 27-én született Gothában. — Sándor király apósa I. Ferdinánd román király (Ferdinánd, Viktor, Albert-Mainhard) 1865 augusztus 25-én született a németországi Siegmaringenben mint Hohenzollern-Siegmaringeni Lipót herceg (1835—1905) és Antónia hercegnő, született portugál infánsnő (1845—1913) gyermeke. A trónon nagybátyját I. Károly királyt követte 1914 október 11-én. — Alekszander király anyósa: Mária román királyné, született angol és szász hercegnő. Született 1875 okt. 29. Házasságot kötött Ferdinánd akkori trónörökösével Siegmaringenben 1893 január 10-én. Tulajdonosa a román 4-ik vörös huszárezrednek és tagja a francia tudományos akadémiának. — A román királyi pár többi gyermeke: Károly trónörökös, született 1893 október 3-án a Szinaja melletti Peles-kastélyban. Károly trónörökös a román hadseregben dandárparancsnok és tulajdonosa az I. román hegyi va-

dászedrednek. 1921 március 10-én feleségül vette Ilona görög hercegnőt (született 1896 április 20-án). Gyermeke: Mihály herceg, született 1921 október 25-én Színájában. Erzsébet hercegnő (Erzsébet-Charlotte, Josefina, Viktória, Alexandra) született Peles-kastélyban 1894 szeptember 29-én. Férjhez ment 1921 február 27-én a spártai herceghez. György görög trónörököshez. Miklós herceg, született 1903 augusztus 5-én, az első vadászred hadnagya. Iliana hercegnő, született 1908 december 23-án Bukarestben.

Tulsebesen hajtanak az autók a városban. A városban gyalog járó ember sokszor a lélekzetét visszafolytva nézi az örült és szédületes sebességgel száguldó autókat. Mintha valamely olimpiádon vagy Párisban a nagy díjért versenyzőnek. Ugy törtetnek és rohannak azok a járművek, mintha sima versenypályán futnának és éppenséggel semmi figyelemmel sincsenek arra, hogy az utastek lovaskocsikkal való hajtásra és más célokra is szánják. A büzt, amit terjesztenek és a port, amit felvernek, még csak meg lehetne bocsájtani, hogy ugye ne mondjuk, le lehet nyelni. De azt, hogy állandóan veszélyeztessék a többi halandó testi épségét, az ellen vetőt emelünk. Valahogy a rendőrségnek kellene itt közbelépni és a város utcáin a sebes autójárást megtiltani. Ezzel egyúttal arra is kellene kötelezni az autótulajdonosokat, hogy az utószámot este világítsák ki. Mert az is szabályellenes, hogy utóbbi időben nem világítják ki a számokat, ami a rendőri ellenőrzést lehetetlenné teszi.

Koszorúmegváltás. Dr. Dellimanes Lajos elhunyt alkalmából özv. Mihalovics Ödön és dr. Mihalovics István összesen 500 koronát adományoztak a róm. kath. árvaháznak.

Megnyílt a munkásfürdő a Bégán. A becskeréki munkásbiztosító pénztár értesíti a tagjait, hogy a munkásfürdő a Bégán megnyílt és hogy ott a pénztári tagok valamint családjuk ingyen fürödhetnek.

Országos vásárok a vidéken. Adán, Csókán, Torontálszécsányon és Horgoson június 11-én, Szerbneuzán 15-én, Debeljácsán 16., 17. és 18-ikán, Bégaszentgyörgyön 17. és 18-ikán, Sentán 18-ikán, Oroszlamoson 25-én, Perlaszon pedig jun. 30., július 1. és 2-án országos vásárt tartanak.

Herceg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek pünkösdi száma érdekes és gazdag tartalommal jelent meg. Közli Bónyi Adorján, Maurice Level és Kupcsay Felicián érdekes elbeszéléseit. Környey Zoltán szép versét, a szerkesztő ellesett párbeszédeit, Csathó Kálmán regényét, Szmezsányi Anna illusztrált cikkét a jövő évad divatos táncairól, Rády Lajos eszévesését az okkultizmusról. Bárony István költői és hangulatos írását a Serelem évadjáról és a Szerkesztő üzeneteit, valamint a Szépségápolás című rendkívül népszerű rovatokat. A felsoroltakon kívül számos művészi és időszéri kép és kisebb közlemény díszíti az Uj Időknek ezt a sámat. Az előfizetési díj negyedévre 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank suboticiai fiókja útján utalható át. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16. szám.

Ausztria pénzügyi összeomlása.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Wien, jun. 9.

Ausztria pénzügyi összeomlása óriási izgatottságot keltett kormány- és gazdasági körökben. A Neues Wiener Journal pénzügyi diktátort követel Ausztria részére. Azt javasolja, hogy a kormány nevezzen ki egy független bizottságot

a legsürgösebb takarékosági intézkedések foganatosítására. Ezt a bizottságot diktatori hatalommal kellene felruházni.

Wien, jun. 9.

A Morgan-csoport képviselői szombaton megkezdik a hiteltárgyalásokat az osztrák kormánnyal.

Hangverseny. Brazzarottóné Rádd Irma okl. zongoratanárnő tanítványai tegnap este tartották meg nagy sikerrel nazi hangversenyüket. A növendékek egytől-egyig kiváló haladásról és zenei ízlésről tettek tanubizonyosságot, ami Brazzarottóné Rádd Irma tanárnőnek nagy dicséretül szolgál. A hangverseny műsora a következő volt: 1. Banger: Vas, Königs balett, gyermek Schymphonia, zongorán játsza Sey Netci, hegedűn Görlich Jenő és Sey Zoltán, esellón Uhlrs ur, dob Molnár Irénke, kereplő, triáng Réh Boris, csöngő Radanov Melanie. 2. Schubert: Haiden Röslein, játsza Derler Irénke. 3. Heidelberg: Ez a kislány, magyar népdal 6 kézre, játsza Gyukity Darinka, Stojanovits Emma, Kanaeski Anka. 4. Clementi: Rondino, játsza Kovácsévics Dusko. 5. Szerb nemzeti tánc, játsza Ubovity Milka. 6. Behr: Valse, négy kézre játsza Terzin Tatjana és Relity Zágorka. 7. Erlemann: Capriccio, játsza Molnár Mariska. 8. Dancla: Melodie, hegedűn Görlich Jenő, zongorán kíséri Loch Irmus. 9. Csaykovszki: Gesang der Lerche és Nápolyi tánc, játsza Derler. 10. Eilenberg: Petersburger Schiitenfahrt, 4 kézre játsza Nikolity Stojka és Olga. 11. Chopin op. posth. és Valse Cis moll, játsza Szenessy Tini. 12. Raff Cavatine és Schumann Traumerei, hegedűn Görlich Jenő, zongorán kíséri Pajdák Zora. 13. Govard Mazurka C-dur és Ole Olsen Papillion, játsza Wattay Szösi. 14. Liszt 12. Magyar rapszódia, játsza Szenessy Adélka.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra** újból eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár.** Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Jugoszlávia beleegyezett az „Adria tarifa” mérséklésébe.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, jun. 9.

Tavaly az olasz, osztrák, jugoszláv és csehszlovák államvasutak, valamint a Délivasut delegátusai Grácban több konferenciát tartottak és ezen elhatározták a Trieszt felé irányuló áruk tarifáinak mérséklését. Megállapodtak abban, hogy egységes szállítási díjak függetlenek maradnak az egyes államok valutáitól. Ehhez az egyezményhez ez év elején Lengyelország is csatlakozott, majd Moránban az „adria tarifa” mérséklését kiterjesztették Délnémetországra is. Az „adria tarifa”-t azonban nem lehetett alkalmazni, mert Jugoszlávia a már elfogadott egyezményt — valószínűleg politi-

A kártyásokra rájár a rud Budapestén. A rendőrség a Budapestén ijesztő módon elharapódzott kártyaszervező megszüntetése céljából a hazárdjáték büntetését rendeleti úton megszigorította. Az új rendelet szerint ezentul nemcsak kihágás címen vonhatják felelősségre a hazárdjátékosokat, hanem szabadságvesztéssel is büntethetők. Azok a lakások, amelyeket kártyajáték céljaira adtak ki, azonnal elreklíráhatók.

Nagy fogadás történt a napokban két házépítő ur között; az egyik azt állította, hogy Weiserschan János festékárú üzletében a Pó-utcában kaphatók a legjobb festékneműek, a másik azt állította, hogy X-nél. A szakemberek döntése Weiserschan mellett volt.

Atutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukihivételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. Telefon-szám 329.

Állatorvosok, gazdák, sertéshizlálók és sertésenyésztők figyelmébe! Sertéspestis, sertésvész ellen szérumokat, melyet Prof dr. Hutya módszer szerint, kizárólag belföldi, de az ország különböző vidékeiről származó vírus felhasználásával termelünk és előzetesen kipróbáltunk, földművelésügyi miniszteri engedély alapján a többi állati oltóanyagainkkal és szérumainkkal együtt **ezennel forgalomba hozzuk.** Díjtalan körmegállapítás! Díjmentes felvilágosítás minden szakkérdésben! „Patria” Szérumtermelő Intézet, Subotica. Telefon 60.

kai okokból — felmondta. Az „adria tarifa” azonban az összes utóállamokra nagy fontossággal bír és azért az utóállamok genuai forgalom-politikai delegátusai a genuai konferencia befejezése után Milanóban tanácskozássra gyűltek egybe. Ezen a konferencián Olaszország, Ausztria, Jugoszlávia és Csehszlovákia delegátusai vettek részt. A konferencián a jugoszláv delegátus ismét csatlakozott a már felmondott egyezményhez, valószínűleg azért, mert a politikai feszültség Olaszországgal szemben valamivel enyhült. Az immár érvénybe lépő „adria tarifa” átlag 40 százalékos mérséklést jelent az eddigi díjtételekkel szemben. Csehszlovákia ezenkívül még arra is kötelezte magát, hogy a lengyel petróleumot, amelyet Csehszlovákián át szállítanak az Adria-tenger felé, még nagyobb tarifa - kedvezményekben fogja részesíteni.

Alexander Moissi,

a német drámai színpadnak Budapestén is gyakran ünnepelt nagy lírikusa érdekes kijelentéseket tett a nyilvánosság számára. Moissi Velencéből érkezett Wienbe, miután néhány hetet Genovában töltött és ott az olasz kormány vendége gyanánt meghallgathatta a konferencia néhány ülését. Moissi szerint Genova több okból élmény volt számára, elsősorban azért, mert módjában volt tapasztalni legnagyobb kollégájának, Lloyd Georgenak. Olyan színészi tehetséget Moissi még soha senkinél nem látott, mint Lloyd Georgenál. Nagyon szép volt Moissi szerint a Genovában előadott nagy színjáték is: az Európa békejének és az európai népek testvériségének misztériuma. Csak éppen a színpadlak mögé nem volt szabad nézni. Moissi, aki spartakistának számított és ezért Németországban akárhánszor kifütyülték, a genovai misztériumról visszatérve kijelenti azt, hogy gyökeresen kigyógyult volna minden politikai ambíciójából akkor is, ha lettek volna politikai ambíciói, miután Genovában látta: mi a politika. Moissi egyébként tiltakozott az ellen, hogy őt politikusnak és kivált terrorista politikusnak tekinték, szerinte ezt megcáfolja az is, hogy színpadon leginkább az akaratnélküli, passzív embereket szereti játszani: Hamletet, aki nem tudja tette elszánni magát, Fedját, Oswaldot... Hamletet most új értelmezésben akarja játszani Moissi, a cselekvés momentumainak még nagyobb tompításával, az akaratnélküliségnek, a kétségnek, a céltalanság érzésének még erősebb hangsúlyozásával. Shakespeare tükröt akar tánni az emberiség elé. Ezért ma bizonyára szabad az 1922-es év Hamletjét játszani, azt a Hamletet, aki nem hisz többé a cselekedetnek céljában, hasznosságában, lehetőségében, aki lát mindent, de nem tesz semmi ellen semmit, mert ugys hiábavaló volna minden cselekedet.

Moissi ebben a színházi évadban Krisztiánától és Kopenhágától kezdve Bukarestig mindenfelé vendégszerepelt és nagy szeretettel beszél Kopenhága színházi közönségéről, amely páratlanul fogékony a művészi értékek iránt. Pedig ez nem könnyű dolog és Moissi hozza fel azt a példát, hogy éveken át egymás mellett emlegették Hauptmann és Sudermann, míg végül észrevették, hogy Hauptmann drámáit a költészet legnemesebb forrásai táplálják, míg Sudermann többé-kevésbé ügyes technikus, akinek semmi köze a költészethez. Az expresszionistákra haragszik Moissi, mert ezek erőszakosan ostromolják a színházakat is, egész zászlóaljukba tömörülve és nem veszik észre, hogy zászlóaljuk uniformist hordanak. Az egyik expresszionista költő olyan, mint a másik, ugyanazt a hűrt pengetik mind, monoton egyformasággal. Az athéni Timont szeretné játszani Moissi, Shakespeare legkeserűbb tragédiáját, a kiábrándulás és az embergyűlölet drámáját, mert sokáig nem értette és most nagyon érti az athéni Timont...

**A kiadóhivatal telefonja .. 21.
A szerkesztőség telefonja 281.**

A német extrónörökös naplója.

A császár és fia — VII. Edward.
II. Miklós orosz cár.

— A „Torontál“ berlini tudósítójától. —

Berlin, jun. 9.

A háborús emlékiratok száma ismét szaporodott eggyel. A számüzetesben elő német trónörökös is érkezettnek látta az időt, hogy a maga útját egyenesse és a memoir írás egy új, de annál praktikusabb módszerhez fogott. Saját tapasztalatait, benyomásait Rosner Károly német regényíróval íratta meg, úgy hogy az olvasó észrevétlenül mélyed bele a trónörökös propagandaszerű emlékirataiba, mert Rosner Károly oly élvezetesen csoportosította egymás mellé Vilmos trónörökös rap-szódikus gondolatait, hogy sokszor azt hisszük, hogy egy régmúlt időben lejátszódott regényt olvasunk.

Amint Vilmos német trónörökös császári atyjáról elmond, az nem alkalmas arra, hogy a megtört szívű, a német nemzet nagyságáért dolgozó száműzött császár nimbuszát növelje. Egyszerű polgári családnál is visszatetsző dolog, ha az apa fia ellen, vagy megfordítva foglal nyilvánosan állást. A Kronprinznél kétszeresen visszatetsző jelenség ez, mivel Vilmos császár emberi hibáit a maga igazolására pellengérezte ki a történelem előtt. A párisi kabarék nagyszerű anyagot találnak a német trónörökös naplójában, tapintatlanabbul ellenségei sem bántottak volna el Vilmos császárral, mint elszószított fia, a német trón egykori várományosa.

„Ha korai ifjúságunkra gondolok — írja a trónörökös — alig jut eszembe egy-két kép, amelyben ártatlan és közvetlen derűvel nézi gyermekjártékunkat. Félelmünk tulajdonképpen sohasem csökkent, ha közelében voltunk és pillanatnyi jókedve is inkább megfélemlítőleg hatott reánk. Lehetséges, hogy ennek oka abban keresendő, hogy mi gyermekek éreztük, hogy akkor, amikor még közöttünk van, gondolataival már távol van tőlünk. Csak kis nővérem biztosított magának gyermekkorra óta meleg helyet szívében.”

Azután elmondja a trónörökös, hogy a császár nem tűrte, ha a gyermekek dolgozószobájába léptek.

„Ha dolgozószobájába léptünk, csak határozott kezekkel tehetjük azt meg, nehogy íróasztaláról valamit ledobjunk. A császár sohasem érintkezett közvetlenül fiaival, hanem a katonai kabinet főnöke útján vagy von Plessen tábornok által. Sokszor egész jelentéktelen, tisztán személyi jellegű ügyekben kaptunk kabinetrendeleteket. Közvetlen és barátságos eszmecserére alig került sor az apa és fiai között.”

A közvetítő személyek mindent elmondottak a császárnak és a trónörökös, mint írja, nem mindig tett lakatot a szájára. Ilyenkor maga elé rendelte a császár és alaposan ösz-

szeszdta. A trónörökös elmesél egy ilyen esetet.

„Az első nyilvános futtatásom után voltam. Remélhetőleg nem lesz baj belőle. Amde a császár másnap reggelre szolgálati ruhába rendelt maga elé az új palotába. Zivataros hangulat:

— Te futottál?
— Parancsára.
— Miért tetted tehát mégis?
— Mert legnagyobb élvezetem s mert jónak vélem, ha a trónörökös megmutatja bajtársainak, hogy nem fél a veszedelemtől és jó példával jár elől.”

A császár hallgatott egy ideig és gondolkodott. Azután ismét reáveti tekintetét:

— Megnyerted legalább a versenyt?

— Sajnos, nem. Königsmark gróf egy lójejjel győzött.

Bosszankodva üt asztalára: „Ez aztán buta dolog. Most pedig takarodj!”

Ilyen és hasonló formában állítja be a császár naplójában.

„Az évtizedes gyakorlat — írja egy helyen — teljesen alkalmatlanná tette a császárt, hogy a valóság szemébe nézzen. Hogyan is tudjon az olyan férfi a veszélynek elmenteni, aki világlejtelében hozzá volt szokva, hogy mindenütt szőnyeg teritene, ahol a lába földet ér?”

„Rendkívül fontos, hogy az uralkodó és az államférfi azzal a tehetséggel rendelkezzen, hogy az embereket és viszonyokat jól, azaz objektíven meg tudja ítélni. Ez a lehetőség nem adatott meg a császárnak teljes mértékben.”

Elvéve itt-ott jót is mond a trónörökös a császárról, hogy azután annál jobban üthessen rajta. A száműzött császár fölötti kritikának az a szembetűnő célja, hogy a trónörökös tisztánlátó, igazságosan ítélő, hibátlan ember alakjában tündökölhessen. Kitűnik az naplója második fejezetében, ahol mint teljesen modern, demokratikusan gondolkozó ember mutatkozik be.

Mint egykori trónörökös, a porosz hercegek mentalitásával nevelkedett. Az apja „Kronprinz“-et akart belőle csinálni, amde ő ember lett.

„Nagyon korán szegültem ellen azon törekvéseknek, hogy önálló egyéniséget a nevelési módszer által „Normalprinz“-é nivellálják. Két homlokegyenest ellentétes felfogás állt itt egymással szemben. Az örökölt és az öfelsége uralma alatt oly sokszor hangoztatott eszme, az uralkodó „fenségéről”, amely szerint a fejedelem, király, császár jóval magasabban áll az alattvalók felett és az a szemem előtt lebegő ideál, hogy az uralkodónak olyan-nak kell az életet vennie, amilyen, éppugy a népet.”

A német munkásságnak akar hizelegni, midőn elmeséli, hogy katonai kiképzésével egyidőben az esztergályos mesterséget is megtanulta.

„Derék mesterem erősen dolgoztattott velem és én szívesen dolgoztam. Épp oly szívesen fordultam meg és jól éreztem meg magam mesterem egyszerű és tiszta háztartásában és a kis iparosüzem környékén.”

A trónörökös minden ellene felhozott vádat megcáfol s kiemeli,

hogy 1915 óta állandóan hangoztatta a béke szükségességét. Három memorandumban ismertette a helyzetet s kérte a különféle érdekekben a diplomáciai lépések kezdeményezését, de hiába. Midőn Czernin gróf Elzász-Lotharingia feláldozását kérte, a trónörökös magáévá tette előterjesztését, azzal az eredmény-nyel, hogy defaitistának nevezték. Amit a német trónörökös a hadihelyzetről elmond, az sok magyarban felforraltja a vért. Mikor nálunk a német erő legyőzhetetlenségében biztak, midőn az iskolából kikerült színmagyar ifjúság idegen földön, idegen vezetés és idegen célokért vérért, akkor a hatalmas német nemzet vezetői már tudták, hogy a háboru nem nyerhető meg. A müncheni pör folyamán megtudtuk, hogy Magyarország akarata ellenére csinálta meg a Ballplatz a háborút s most megtudjuk azt, hogy látszólagos győzelmekkel kápráztatták el a magyarságot. Ha Tisza István tudta volna, hogy miképp áll a dolog, alig egyezett volna bele a végtelen háborúba.

Érdekes a napló az a része, amely a volt uralkodókkal foglalkozik. Nem új, de érdekes, amit II. Abdul Hamidről, II. Miklósról és VII. Edwardról mond. Szembetűnő, hogy a trónörökös az egekig magasztalja az angol királyt, akinek bekerítési politikája eredményezte a háborút és kíméletlenül ítél tulajdon atyja felett.

„Abdul Hamid rendkívül lenyűgöző egyéniség volt. Kis termetű, görbelábú, élénk, az örmény szemita típusa. Rendkívül barátságos volt, mondhatnám, hogy atyailag viselkedett irántunk. A Yildiz-palota egyik nagyon szép kioszkjában nyertünk elhelyezést. Talán félórával azután, hogy szobáinkat elfoglaltuk, megjelent nálunk a szultán, hogy viszozza látogatásunkat. Egy kis kosárkosiban jött, melynek tüzes lovait maga hajtotta, miközben egész nagy kísérete, köztük sok öreg generális, a koci mögött volt kénytelen szaladni. Miután a szultán trappban hajtott és az urak semmiképpen sem akartak hátramaradni, természetes, hogy a magas méltóságok nem néztek ki valami szépen megérkezésükkor.”

„Az ország szokásai szerint Abdul Hamid csak törökül beszélhetett; a vele való beszélgetések ennél fogva nagyon körülményesek voltak, mert minden mondatot előbb tolmácsolni kellett. Az öreg ur amellett nagyon jól értett franciául s ha egy józú dolgot meséltem el neki, nagy örömet okozott nekem öt nevetni látni, még mielőtt a tolmács komoly ábrázattal lefordította a mondatot.

Este ebédet rendeztek tiszteletükre. Hogy hol tartják meg ezt az ünnepélyt, senkisémet tudta, mert a szultán annyira félt a merényletektől, hogy az ilyen ünnepek helyét és idejét soha nem tudatta előre. Az udvarmesterek legnagyobb kétségbeesésére, az utolsó percben osztotta ki a parancsait. Az estebéd végül egyik nagy teremben folyt le. A szultán meg én, a végtelen hosszú asztal keskeny végén foglaltunk helyet. A többi vendég, jó öcsémet is beleértve, jobb, illetve balarecal a padisah felé fordulva voltak kénytelenek ülni. Evésre gondolni sem lehetett, azonban a hívő mohamedánusoknak a szultánra való pillantás is majdnem italt és ételt jelentett. Nagyon feltűnt nekem, hogy magas vendéglátómon egy nagyon vastag, rosszul álló formaruha volt, míg egy

hirtelen fordulata alkalmával észrevettem, hogy az uniformis alatt páncélinget visel.”

Ez a kép nagyszerűen jellemzi Abdul Hamid egyéniségét és uralkodási rendszerét.

II. Miklós cárt és udvarát következőképpen festi le Vilmos volt trónörökös:

„A cár, ki alapjában véve egyszerű és szerény egyéniség volt és szűk környezetében rendkívül kedves és közvetlen volt, a nyilvánosság előtt bizonytalan, mondhatnám félelmes látszatot keltett. A csodaszép Alexandra császárnő e tekintetben nem volt támasza, mert maga is nagy zavarban volt és irtózott az emberektől. Különösen feltűnt az, hogy memyire nem értett a cár ahhoz, hogy családja körében, tehát a nagyhercegek és hercegnők között magának méltó tekintélyt szerezzen. Midőn például egy ebéd alkalmával a társaság egybegyűlt és a cári pár belépett, alig vette észre valamelyik a családtagok közül bejövését. Szinte kihívó magaviseletet tanított ilyenkor Nikolaj Nikolajevics nagyherceg. A merényletektől való félelem óriási volt, a védelmi intézkedések a tökéletességig megtétek. Szűkebb családi körben mintha teljesen megváltozott volna a cár: vidám, kedves szeretetreméltó ember volt, aki szeretettel ragaszkodott feleségéhez és gyermekeihez. A cárnő is elvesztette itt idegességét és félelmét, amelyek nyilvános szerepléseknél annyira kirozta.”

Élénk emlékezetemben van egy kinos autó ut. A cár meg akarta nekünk mutatni tengeremléki palotáját, ahova esukott autóban utaztunk. Hónapok óta első eset volt, hogy a cár elhagyta Carskoje-Szelót. Közel négy óra hosszat tartott az ut. Benyomásnak vigasztalan és elszomorító volt. Az összes helyiségek, amelyeken keresztül száguldunk, teljesen kihaltak: egy lakosnak sem volt szabad az utcán mutatkozni vagy az ablakban megjelenie — mindenütt csak katonaság és rendőrség. Félelmetes esőnd uralkodott mindenütt. Nem, ez nem volt élet, amelyért élni érdemes, ha annyira el kellett bujni.

Szerkesztésért felelős Juhász Ferenc

Kérdezze

meg háziorvosát és ő is igazolni fogja, hogy jó és megbízható fertőtlenítőszernek egy háztartásban sem szabad hiányozni. Setek és sérülések kimosására, a betegágyon való fertőtlenítésre, hölgyek intím toilettjéhez legjobb szer a

1-2 százalékos oldatban. A Lysoform évtizedek óta bevált, tudományosan megvizsgált fertőtlenítő szer. Kapható használati utasítással minden gyógyszerárban és drogueriában. 834

Főelárusító Jugoszlávia területére: JUGOPHARMACIA D. D. ZAGREB, Prilaz 12.

Viszonteladókknak magas engedmény! :- :- Kérjen ajánlatot!

HIRDETÉSEK
FELVÉTELE
AZ ORSZÁG BÉLSŐ KÜLFÖLDI LAPOK
BESZÁLLÓ BIZOMLYAI KÉPVISELETEK
KÖNYV ÉS LAPKIADÓ VÁLLALAT
SCHOLKA
HIRLEPTERESZTŐ ÉS HIRDETŐ VÁLLALAT
NOVISAD, FUTOSKA ULICA 24. TEL. 2-76

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, különösen a szállodások és vendéglősök szövetsége, valamint a pincéregyesület t. tagjainak, kik a felejthetetlen férj, apa és rokon

KELLER JÁNOS

elhalálása alkalmával koszorúval, részvénynyilvánítással és a temetésen való megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család

Keresek

azonnali beköltözésre egy

butorozott szobát.

Megkeresések a „Torontál” kiadóhivatalához intézendők. — — 989

Házeladás!

Pupinova (Árpád) u. 17. sz. ház (gazdálkodóknak különösen alkalmas, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel, istálló, két nagy magazin, kert, baromfiudvar stb. -vel szabad kézből azonnal eladó! - 981
Bővebbet: Ferenczy János cipészüzletében V. Becskerek, Alexandrova (Fő) u.

Magyar gimnázium VII. oszt. végző diák

(szerb nyelvben perfekt)

ajánkozik tanításra

a nyári szünetidőre falura vagy pusztára.

Cím a Torontál kiadóhivatalában. — 985

Lange és Társa

mérnöki és szerelési iroda (Tulajdonosok Németbirodalmiak) Budapest, VII., Baross-tér 15.

Telefon: József 58-96 Sürgőnycim: Hydrophor Budapest.

Víz-, csatornázási és fűtési berendezések, motortelepek, furólyuk szivattyutelepek tervezése és kivitelezése Csövezeték minden kivitelben. Központi fűtés, hűtő- és jégtelepek. Átszerelések, javítások és gyártelepek korszerű átalakítása stb. 760

Meghívó.

A Szállítványozási és bizományi rt. 1922. június 22-én d. u. 1/4 órakor Vel. Becskereken, saját irodahelyiségében (Alexandrova (Fő) u. 618. szám) tartja **rendkívüli közgyűlést,**

melyre a t. részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, 1 jegyzőkönyv-vezető és 2 jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Határozathozatal az alaptőke fel-emelése tárgyában.
3. Az alapszabályok 5 §-ának megváltoztatása

Vel. Becskerek, 1922. június 1.

979

Az igazgatóság.

Jókarban levő

3 HP. 7. átm.

lokomobil

eladó.

978

Milos Theodorovits, Melenci.

Amerikai és angol

Singer varrógépek

Singer-varrótűk és Singer-varrógépresek Singer-gépolaj, cérna, gépszij stb. stb. —

Eladás heti vagy havi részletfizetésre kedvező fizetési feltételek mellett. — — 958

Singer šivači strojevi Bourne & Comp. New-York képviselete a Bánát részére:

Veliki Becskerek, Alexandrova-utca 621/7. szám. Fiókok: Vršac, Pancsevo, Velika Kikinda, Belacrkva és Novi Sad.

Brajković és Tatarin

Vel. Bečkerek, Aleksandrova ul. 11.

Ajánl kitűnő minőségű

petrozsényi

akna- és porszenet

vagontételben azonnali szállításra a legolcsóbb napiáron. 988

Telefon 360.

Sürgőnycim: Brajković.

A cégünknel beraktározott árukból eladásra kerülnek

I-a fehér női- és gyermek-vászoncipők

német gyártmány, különösen olcsó árakon.

Eredeti Rex konservüvegek

1/4 liter nagyságban, gummigyűrűvel és kengyellel.

Stöln-féle szóda- és kraherlisüvegek

elismert elsőrendű minőség.

Ajánlatokat ad megkeresésre

973

Bröder és Fenyő szállító cég Novi Sad

Tóth és Prandell

mezőgazdasági gép-, vas- és technikai cikkek raktára.

Tisztelettel értesítjük úgy a helybéli, mint vidéki n. é. gazdaközönseget, hogy Veliki Becskereken Vojvode Misitya (József főherceg) utca (a nagyhid mellett) egy

gazdasági gépraktárt

nyitottunk, hol minden e szakmába vágó cikkeket állandóan raktáron tartunk. 970

F.A!

„Danubia” Erdőipar Rt. Bratislava

fiókja NOVI SAD, Kralj Alexander u. 51.

Telefon 53.

Távíratí cím: Sumskadanubia.

NAGYBAN!

961

Állandó raktár épületfa- és deszkaanyagokban, valamint

osehszlovák asztalosáruban, fenyő- és gömbrudban stb.

10 vagon mész érkezett

Nagyban és kicsinyben vagy vagontételekben is azonnal kapható.

Továbbá: 4 vagon **kőrisrönk**, 2 vagon **tölgyfaszőlőkaró**, 2 vagon **portlandcement** és 10.000 **kéve leveles kukoricaszár** (takarmánynak).

969

Bármily mennyiségben azonnal kapható alábbi cégnél:

Tóth János faterkedő, Debeljacsa.

MÉSZ

nagyban és kicsinyben kapható
STEINITZER GÉZA cég
mészraktárában Vel. Bečkerek, Brigadira Risztitya (Aradáci) utca. 972

FŐMOLNÁR

vám- és magasórlésben jártas, azonnali vagy későbbi belépésre ajánkozik.

Cim: **VOGEL FERENC** főmólnár,
955 **BEGA SV. DJURADJ.**

Értesitem a t. közönséget, hogy mindennemű gyümölcsből

pálinkafőzést vállalom.

Kivánságra házhoz is megyek mozgó kazánommal pálinkát főzni. — 982
Bodré Gergely Felsőmuzslya, 254. házs.

Mc. Cormick

Aratógépek pótalkatrész raktára Jugoszlávia részére, I. amerikai Standardmanilla kenderkéveközfőnő

Stari Bečejen

Schumacher Rudolf Fiai cégnél van. 942

Ebédülőkészletekben,

valamint mindenféle

porcellán- és üvegáruk-

ban, ugyszintén

képeretlecekben

nagy választék. 837

Nagyban és kicsinyben kapható:

Ivanitza Ferdinánd Károly

porcellán-, üveg-, lámpaár- és tábla-üvegkereskedésében

Veliki Bečkerek, Alexandrova (Fő) utca

Eladó

3 db Dinamógép egyenáramu 120-60-33 Amp 110 Volt, komplett malomkőjárat 38, 21-es Ganz hengerek, 34 cm² fűtőfelületű tüzesőves kazán 6 atm. nyomásra, 12 HP stabil benzínmotor, 100 mm. forcsó, 2 HP benzínmotor, bordás fűtőtestek, víztartály 20 m³, mézeskannák.

Megrendelhető

mindenféle vas- és fémöntvények, transzmissziók, gyűrűsketésű csapágycsák és szíjvárcsák minden méretben. Vízvezetési és kazán-csővek, szivattyúk, zsáktalicskák, szélrostatk, stb. Veszek régi fémét minden mennyiségben. 844

Petracs László, Vel. Bečkerek
Bánsági malom gépiari termékeinek képv.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek.

Hansa-Gloyd és Körting-féle

846

motorekékét

35 PS. négy ekevassal, 12 és 18 PS. két és három ekevassal, legmodernebb és legjobb szerkezetű benzínmotorokat a legmagasabb cselekvőképességgel, boronákhoz, hengerekhez, kaszálógépekhez és erdei munkákhoz, cséplőgépekhez való indítóval, továbbá fűrészeket és gépeket ajánl

Max Fröhlich Sonnenstr. 11. München

A 35 PS. mintagép egyidejűleg megtekinthető a vinkovcei Hitelbank raktárában, ahol bővebb felvilágosítás is kapható.

Mélyen leszállított árak!

"Mata"

Birovlyev Fülöpnél

Veliki Bečkerek

Aleksandrova (Fő) u.

Egyszer és kétszer főzött

842

törkölypálinka

50 literen felül minden mennyiségben legolcsóbb napirakban kapható
Walke Testvérek pálinkafőzde, Ursac

Gépek

fa, bádóg és fém
megmunkálására, valamint

Szerszámok

transzmissziók és benzínmotorok
állandóan raktáron:

Karl Jetzbacher Zagreb
Vlaška ul. 25. Telefon: 4-90.
Saját gyárak Bécsben.
Kérjen ajánlatot!

Okl. keresztény tanítónőt keresünk birtokra két leánykánk mellé, aki a jövő iskolaévi II-ik magyar el. isk vizsgára előkészítene, ruhaneműik gondozását vállalna, apróbb háziteendőkben segédkezne. Németnyelv bírása előnyben. Állás jul. 1-én elfoglalandó. Bizonyítvány másolatok, esetleg arckép beküldése visszaküldés ellenében kériük. 974

MÉSZ!

Ajánlom saját égetésű, fával égetett hófehér meszemet, franko bármely állomásra szállítva.

851

DONAUER JENŐ,
STARA KANIZSA.

Telefon 8.

Keresünk vételre

egy kifogástalan állapotban levő
6-os cséplőszekrényt (54") elevátorral.

Árjajlatokat pontos leírással „Cséplőszekrény” jellegre a „Torontál” kiadóhivatala továbbít. 960

Gyönyörű 1 és fél holdas

965

szőlőkert

beköltözhető kényelmes villával, elköltözés folytán nagyon olcsón sürgősen eladó. A villa maga megéri a vételárát. — Banatska Trgovacka Agencija Alexandrova (Fő) utca 27. Telefon 32

A Nagybecskereki Tengetifeldolgozó és Olajgyár Rt. (Béga-malom) Veliki Bečkereken

2-3 ügyes, tapasztalt

971

malomasztalost

azonnali belépésre keres

Eladó

a Lukács-fele szeszgyárban
Veliki Bečkerek, Telefon 151.

976

8 db ló, 1 csukott batár, 2 homokfutókocsi, 2 stráfkocsi, 3 szekér, 1 taliga, lószerszámok, 2 pénzszekrény, 1 kopirprés, íróasztalok, irodai szekrények, gazdasági gépek és eszközök, 1 pálinkafőzőüst, komplett ablakok és egyéb anyag.

Megtekinthetők egész nap.

VRSAC és vidéken HIRDETÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 938

GRÖB JENŐ

hírlap hirdetési iroda, VRSAC.

Kiadja Pleitz Fer. Pál